

Ikt. sz.: NEB/28-2/2015/KK.

KK-1/2015. sz. ülés
(KK-2/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Magyarországi nemzetiségek bizottsága**
Köznevelési és kulturális albizottságának
2015. március 26-án, csütörtökön, 9 óra 05 perckor
az Országgyűlés Irodaháza V. emelet 562. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Az ülés megnyitása</i>	5
<i>A napirend elfogadása</i>	5
<i>A nemzetiségi nevelés-oktatás jelen helyzete; a nemzetiségi köznevelés helyzetét feltáró kérdőívek válaszainak értékelése; tájékoztatás a KLIK fenntartásában működő nemzetiségi köznevelési intézmények jelenlegi helyzetéről</i>	5
<i>Kovács-Vass Erzsébet előadása</i>	6
<i>Hozzászólások</i>	12
<i>Tájékoztatás a nemzetiségi tankönyvellátás jelenlegi helyzetéről és a jövőben várható változásokról</i>	20
<i>Tájékoztatás a „Közös égbolt alatt” – Magyarországi nemzetiségek II. országos találkozásának programtervezetéről és célkitűzéseiről</i>	23
<i>Egyebek</i>	27
<i>Az ülés berekesztése</i>	27

Napirendi javaslat

1. a) A nemzetiségi nevelés-oktatás jelen helyzete
b) A nemzetiségi köznevelés helyzetét feltáró kérdőívek válaszainak értékelése
c) Tájékoztatás a KLIK fenntartásában működő nemzetiségi köznevelési intézmények jelenlegi helyzetéről
Meghívott előadó:
Kovács-Vass Erzsébet tanügy-igazgatási referens (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ)
2. Tájékoztatás a nemzetiségi tankönyvellátás jelenlegi helyzetéről és a jövőben várható változásokról
3. Tájékoztatás a „Közös égbolt alatt” – a Magyarországi Nemzetiségek II. Országos Találkozásának programtervezetéről és célkitűzéseiről
Meghívott előadó:
Török József polgármester (Ceglédbercel Község Önkormányzata)
4. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Kissné Köles Erika** szlovén nemzetiségi szószóló, az albizottság elnöke

Hepp Mihály horvát nemzetiségi szószóló, az albizottság alelnöke
Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló

Helyettesítési megbízást adott

Ritter Imre német nemzetiségi szószóló Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószólónak

A bizottság titkársága részéről

Schweighoffer Anita munkatárs
Dr. Arczt Ilona főtanácsadó

Meghívottak

Hozzászólók

Kovács-Vass Erzsébet tanügy-igazgatási referens (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ)
Török József polgármester (Ceglédbercel Község Önkormányzata)
Horváth Csaba ügyvezető igazgató (Croatica Kiadó), Hepp Mihály horvát nemzetiségi szószóló szakértője

Jelenlévők

Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló
Dr. Nagy Gáborné alpolgármester (Ceglédbercel Község Önkormányzata)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 05 perc)

Az ülés megnyitása

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló, az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Tisztelettel köszöntöm szószólótársaimat, az albizottság tagjait, valamint az ülésen megjelent bolgár szószóló kollégánkat. Tisztelettel köszöntöm meghívott vendégeinket, Kovács-Vass Erzsébetet, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ tanügy-igazgatási referensét, aki egyebek mellett a nemzetiségi közneveléssel kapcsolatban egy számunkra hasznos powerpointos bemutatót fog tartani, amelynek a lehetőségéről később majd szavaznunk kell, köszöntöm Török József urat, Ceglédbercel Község Önkormányzata polgármesterét, dr. Nagy Gáborné asszonyt, Ceglédbercel Község Önkormányzata alpolgármesterét, Horváth Csaba urat, a Croatica Kiadó ügyvezető igazgatóját, a horvát szószóló szakértőjét, Agárdi Bendegúz Szpiroszt, a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzatának alelnökét – aki még nincs itt, de jelezte érkezését –, valamint köszönteném, ha itt lenne, Hegedűs István urat, Lásztity Mihály urat és Friedné dr. Kallós Évát.

A Magyarországi nemzetiségek bizottsága Köznevelési és kulturális albizottságának ülését megnyitom. Az albizottság tagjai közül 3 fő megjelent. Ritter Imre úr jelezte, hogy megbízást ad Giricz Vera ruszin szószólónak, Kreszta Traján úr pedig nem jelezte távolmaradásának az okát; lehet, hogy menet közben megérkezik. Megállapítom, hogy az albizottság határozatképes. Jó munkát kívánok mindannyiuknak!

A napirend elfogadása

A következő napirendeket fogjuk megtárgyalni a mai ülésen: 1. napirendi pontunk a nemzetiségi nevelés-oktatás jelen helyzete. A 2. napirendi pontunk – tájékoztatás a nemzetiségi tankönyvellátás jelenlegi helyzetéről és a jövőben várható változásokról – némi módosulással fog megvalósulni, tudniillik mindössze arról tudunk értekezni, amilyen problémákat az intézmények jeleztek, mert a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. részéről az ügyvezető igazgató úr a távolmaradását jelezte. A 3. napirendi pontban a „Közös égbolt alatt” – a Magyarországi Nemzetiségek II. Országos Találkozójának a programtervezetéről és célkitűzéseiről fog tájékoztatást adni Ceglédbercel Község Önkormányzata. 4. napirendi pontunk az egyebek lesz.

Ha szószólótársaimnak nincs további napirendi javaslatuk, illetve az általam elmondottakat elfogadják, kérem, hogy ezt a szavazatukkal legyenek szívesek jelezni. Kérdezem, hogy ki ért egyet a napirendi javaslattal. (Szavazás.) Megállapítom, hogy az albizottság egyhangúlag elfogadta a mai ülés napirendjét.

A nemzetiségi nevelés-oktatás jelen helyzete; a nemzetiségi köznevelés helyzetét feltáró kérdőívek válaszainak értékelése; tájékoztatás a KLIK fenntartásában működő nemzetiségi köznevelési intézmények jelenlegi helyzetéről

1. napirendi pontunk a nemzetiségi nevelés és oktatás helyzetével kapcsolatos témakör. A jelenlévő kollégák közül mindannyian tudják, és most a vendégek is megtudják, hogy albizottságunk a munkaterve kialakításakor már előre eldöntötte a tavaszi ülésszakra vonatkozó napirendeket. Így került sor egy kérdőív összeállítására, amelyet valamennyi nemzetiségi önkormányzat és a szószóló kollégák megkaptak. A kérdőív a fenntartókon keresztül is kerülhetett az intézményekhez, valamint direkt

módon ott, ahol nem nemzetiségi önkormányzat a fenntartó. Ezzel kapcsolatban a folytatásban egy részletesebb összefoglalót fogok tartani. A kollégák megkapták az írásos anyagot is.

Mivel meghívott vendégünk, Kovács-Vass Erzsébet, a KLIK tanügy-igazgatási referense nagyon sok hiteles információval szolgálhat, megadom neki a szót. Előtte viszont arra kérem a kollégákat, szavazzuk meg, hogy Kovács-Vass Erzsébet tanügy-igazgatási referens egy powerpointos bemutatóval ábrázolja mindazt, ami a KLIK által fenntartott nemzetiségi intézményekre vonatkozik. Aki egyetért ezzel, kérem, kézfelemeléssel szavazzon! *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy az albizottság 4 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadta a kérésem. Kovács-Vass Erzsébet tanügy-igazgatási referensnek adom meg a szót.

Kovács-Vass Erzsébet előadása

KOVÁCS-VASS ERZSÉBET tanügy-igazgatási referens (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ): Nagyon sok tisztelettel köszöntöm a jelenlévőket. Számomra személyesen is fontos az, hogy most itt vagyok, és önök elé tárhatom mindazt, amivel a napi munkámban foglalkozom. Azért fontos ez, mert lánykori néven nemzetiségi pedagógus vagyok, tehát pontosan tudom, hogy mit jelent ma vagy mit jelentett akár életkoromat tekintve 20-25 évvel ezelőtt is ezen a területen dolgozni.

A nemzetiségi hovatartozás kifejezésének mindig is az anyanyelv volt a legfőbb hordozója, mégis azt látjuk, hogy az anyanyelv használata visszaszorulóban van annak ellenére, hogy ennek védelmét nagyon sok jogszabály támogatja. Ezért is fontos, hogy az állami fenntartású nemzetiségi nevelést és oktatást folytató intézményekben hogyan történik az anyanyelv támogatása, adott esetben újratanulása. Több jogszabály is meghatározza a nemzetiségi nevelést és oktatást, elsősorban Magyarország Alaptörvényével kell kezdeni, amely kimondja, hogy a Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelv-használathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz. A nemzetiségek jogairól szóló törvény különbséget tesz egyéni és közösségi jogok között, és hangsúlyozza az anyanyelv szabad használatát, a történelmi hagyományok, az anyanyelv és a kultúra megőrzéséhez való jogot, illetve ennek nyomán a nemzetiségi oktatásban való részvételt - ennek többlet költségeivel együtt. A nemzeti köznevelésről szóló törvény mindezek mentén lehetővé teszi, hogy a magyaron kívül más nemzetiségi nyelven is oktatni lehessen a magyarországi nevelési-oktatási intézményekben, garantálva - így szól az elv - a szülőknek a hovatartozásra való tekintettel történő iskolaválasztást.

Itt a fenntartónak a törvényben rögzített feladatait vetítettem ki, amely meghatározza az intézmény költségvetését, jóváhagyja az indítható osztályok számát, a tantárgyfelosztást, a továbbképzési tervet, egyetértési jogot gyakorol a pedagógiai program, az SZMSZ, a házirend azon rendelkezéseinek életbelépéséhez, és ez itt fontos, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul. Ez minden fenntartóra így igaz, a törvényből eredő kötelezettsége a fenntartónak. A törvény és más jogszabályok azonban a KLIK számára még egyéb feladatokat is előírnak. 2013. január 1-jével az állam állami fenntartásba vette az eddig önkormányzatok által fenntartott köznevelési intézményeket, az óvodák kivételével. Ennek megtestesítője a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ.

A KLIK mint fenntartó. Én csak az ígéket gyűjtöttem ide, mert nem fért volna föl egy diára, hogy mi mindent kell tennie a KLIK-nek azon felül, amit egyébként a törvény minden fenntartó számára előír. A KLIK-nek kell javaslatot tennie a miniszter számára a köznevelési intézmény létesítésére, átszervezésére, megszüntetésére vagy tevékenységi körének módosítására. Előkészíti, és a

miniszternek megküldi az intézményvezetőjének kinevezésére, megbízására, illetve a megbízás megszüntetésére vonatkozó előterjesztést. Érvényesíteni és érvényesíttetnie kell a szabályszerű és hatékony gazdálkodás követelményeit, központosítottan folytatja a beszerzéseket. Zárójelben jegyzem meg, hogy sokszor ez gátat is jelent. Értékeli a szakmai feladatellátáshoz és annak végrehajtásához szükséges feltételek meglétét, közreműködik a mérések, a tanulmányi versenyek, a középfokú beiskolázás és az adatszolgáltatások lebonyolításában. Elemzi az ellenőrzések eredményeit, statisztikai adatokat gyűjt, és, ahogy egy munkaköri elírás végződni szokott, még ellátja mindazokat a feladatokat, amelyek az intézményfenntartó központ alapító okirata vagy más jogszabályok számára előírnak.

A továbbiakban szeretném arra a láncra fűzni mondandómat, amit általában, amikor az oktatásról-nevelésről beszélünk, az ember fejében először megmozdul, hogy melyek az intézményi feltételei, melyek a személyi feltételei, illetve melyek a tárgyi feltételei bármely nevelésnek, oktatásnak, különös tekintettel a nemzetiségi nevelésre és oktatásra. Ehhez készítettem egy statisztikai elemzést. Itt most felhívom a figyelmet arra, hogy ezt úgy kezeljük, hogy csak a KLIK fenntartásában működő nemzetiségi nevelési-oktatási intézmények adatait tartalmazza olyan pontossággal, ahogy ezt az intézmények önbevalló módon teszik. Nagyon sokszor bukkanok olyan helyzetre, mint tegnap, amikor például egész véletlenül, kíváncsiságból megnéztem egy intézmény adatát, amely önmagát anyanyelvű nemzetiségi intézménynek titulálta a KIR-STAT-ban, pedig a valóságban nem az. Tehát a fogalmak tisztázása nagyon fontos feladatom és személy szerinti elkötelezettségem. Ezért kéretik a statisztikai adatokat úgy tekinteni, hogy ezek akár finomításra szorulnak, akár a jelenlévőknek ennél pontosabb információi lehetnek az adott nemzetiség, az adott terület nemzetiségi oktatást-nevelést folytató intézményei tekintetében.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központi 2580 intézményt tart fenn. Ez a szám a székhelyi intézmények számát jelenti. Ennél lényegesen több feladatellátási helyen folyik nevelés és oktatás, hiszen külön telephelynek minősül, ha akár itt, a fővárosban is egy adott utca 78. szám alatt van egy feladatellátási hely, és ugyanannak az utcának a szemközti oldalán van egy másik telephely. Ezek száma több mint 5 ezer, de nem érdemes erre vetíteni a statisztikát, hiszen ott az iskolai könyvtár és az ebédlő is feladatellátási helynek minősül, ahol nyilvánvalóan nevelés-oktatás nem folyik. Tehát ez tűnt jó bázisnak. Az intézmények szakmai alapidokumentumának vizsgálata alapján az derült ki, hogy a KLIK által fenntartott 2580 intézmény 22 százalékában folyik valamiféle nemzetiségi nevelés és oktatás. Ma – ez országos adat, nemcsak a KLIK-es intézményekre vonatkozik – körülbelül 56 ezer roma-cigány tanuló vesz részt nemzetiségi képzésben, és 50 400 a német nemzetiségi képzésben résztvevő tanulók száma. Itt azért nem szerepel a többi nemzetiség, mert a léptéket nem lehetett egy dián ábrázolni. A következő dián a szlovák, a horvát, a román és a szlovén nemzetiségi képzésben résztvevő tanulók számát lehet látni. Az 56 ezer roma tanuló után a második legnagyobb magyarországi nemzetiségből tizedannyian tanulnak a magyar közoktatásban, mint a számosságuk.

Ezen a dián a nemzetiségi nevelés-oktatásban résztvevő intézmények száma látható oktatási forma szerint. Magyarországon ma öt formában lehet nemzetiségi oktatást szervezni. Az első az anyanyelvű – ez látszik az első oszlopon –, ahol a magyar és az idegen nyelv kivételével minden tantárgyat az adott nemzetiség nyelvén kell oktatni, a szakképzésben a szakmai tárgyakat is.

A kétnyelvű nemzetiségi nevelés-oktatásban az oktatás nyelve a magyar és a nemzetiségi nyelv. Hogy mely tárgyakat oktatják a nemzetiség nyelvén, azt az iskola a személyi feltételek függvényében a pedagógiai programjában saját maga határozza meg, de a nemzetiségi nyelven kívül még legalább három tantárgyat az adott

nemzetiség nyelvén kell tanítani, és a tanulók összes óraszámának a magyar és az idegen nyelv levonása utáni 50 százalékát ki kell tennie a nemzetiségi nyelven való oktatásnak.

Mint látszik, a legtöbb helyen nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatás folyik, amelynek két változata van, a hagyományos és a bővített nyelvoktatás. A hagyományosban nemzetiségi nyelv és irodalmat tanítanak, a bővítettben pedig a kétnyelvűhöz hasonlóan alacsonyabb arányban, 35 százalékban még legalább három tárgyat a nemzetiség nyelvén oktatnak. Az összefoglalóban még visszatérek arra, hogy szerintem ez az a pont, ahol együtt kell dolgoznunk.

Mint láttuk, nagyon nagyszámú a magyar nyelvű roma-cigány nemzetiségi oktatásban résztvevő intézmények és tanulók száma. Ez a nemzetiségi törvényben, illetve az alapelvben egy viszonylag újfajta képzés. Mivel ezzel a népcsoporttal is együtt élünk, a számosságuk miatt velük is feltétlenül szükséges foglalkozni. Ez egy speciális oktatási forma, ahol nem kötelező a beás vagy a romani nyelv tanítása, csak akkor, ha a szülők azt kifejezetten kérik. Viszont az identitás erősítése érdekében a cigány népismeret mellett még legalább heti két órában kötelező olyanfajta foglalkoztatás, amelyben megjelenik a roma kulturális tevékenység. Ezek lehetnek kézműves foglalkozások, néptánc- és népzenei foglalkozások, filmek, színházi előadások, de akár iparművészeti foglalkozások is. Gondoljunk például a hagyományos roma mesterségekre, amelyek szintén megőrzésre méltók.

Az ötödik fajta kiegészítő nemzetiségi nevelés-oktatásban akkor vesz részt a tanuló, ha nincs meg a feltétel arra, hogy önálló nemzetiségi osztály induljon, de a szülők vagy a nemzetiségi önkormányzat ezt feladatának tekinti, és elkötelezettsége van arra, hogy a gyerek mégis részt vegyen ebben a képzésben. Ebben az esetben a diák vendégtanulónaként egy másik iskolában tanulja a nemzetiségi nyelvet és a nemzetiségi nyelvhez kapcsolódó egyéb ismereteket. Az elég bonyolult módon van szabályozva, hogy a tanuló hogyan kap bizonyítványt ezekről a végzettségeiről.

Mint látjuk, legtöbbször a nyelvoktató nemzetiségi oktatásban vesznek részt. Ez a szám az intézmények számát mutatja. A dián jól lehet követni a nagyságrendeket.

Itt egy fővárosi adatot láthatunk. A főváros nem annyira tipikus mint gyűjtőtégely.

Ezen a dián azoknak az intézményeknek a száma látható sorrendbe állítva, ahol nemzetiségi nevelés és oktatás folyik. A legtöbb ilyen intézménye a KLIK-nek Borsod-Abaúj-Zemplén megyében van, a legkevesebb pedig Csongrád megyében. Ha a 22 százalékot vesszük átlagnak – de a számokkal mindig óvatosan kell bánni –, akkor azt mondhatjuk, hogy Bács-Kiskun megye az átlagos, de még magamat is óvnám abból, hogy ebből következtetéseket vonjunk le, mert minden megye tipikus és sajátos.

A következő ábrán az intézmények száma látszik, és hogy azokban mekkora a nemzetiségek aránya. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében – amint az már a statisztika elkészítése előtt is feltételezhető volt – a magyar nyelvű roma nemzetiségi nevelés-oktatás a legnagyobb számosságú, a második helyen pedig minden megyében – ahogy az már az eddigi adatokból is látszott – a német nemzetiségi nevelés-oktatás van.

Ezen az ábrán azt látjuk, hogy az összes intézményhez képest mennyi folytat nemzetiségi nevelés-oktatást. Budapesten a négyszáz közül kevesebb mint ötven a nemzetiségi intézmény.

A következő dia azt mutatja, hogy egy-egy megyében az összes intézmény hány százalékában – ez már egy fontosabb adat – folyik nemzetiségi nevelés-oktatás. Kimagasló az arány Baranya, Tolna, Borsod-Abaúj-Zemplén és Nógrád megyében. Erről egy részletesebb bontást is fogok még mutatni.

Itt a német nemzetiségi iskolák láthatók. A három legnagyobb nemzetiséget tudtam külön dián ábrázolni.

Megkülönböztetjük a magyar nyelvű roma és a cigány nyelvű nemzetiségi nevelést, mert emebben ugyanúgy folyik nyelvoktatás is, mint a horvátban, a szlovénban vagy a románban. Ezen a dián a horvátok láthatók, a következőn pedig a többi nemzetiség, amelyek kisebb számosságúak.

Ez az adat is tanulságos, és ezt bontottam tovább. Tudni kell, hogy a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ megyei, illetve járási szinteken működik. Amikor tankerületekről beszélünk, akkor tulajdonképpen járásokról beszélünk. Jelen pillanatban tehát az a helyzet, hogy egy járás egy tankerület, és úgy tudom, hogy ez is fog maradni. Ha azt látjuk, hogy mely tankerületek milyen arányban érintettek nemzetiségi nevelés-oktatásban, akkor azt látjuk, hogy alig van olyan járás, olyan tankerület, ahol ne lenne valamiféle nemzetiségi nevelés és oktatás.

Ezen az ábrán a német nemzetiségi nevelés-oktatás elhelyezkedése látszik. A legsötétebb foltban 81 százalék fölött van a nemzetiségi nevelést-oktatás folytató intézmények aránya a járásban.

Ugye, aki foglalkozott a nemzetiségek történelmével, az jól látja most történelmi tanulmányainak visszaigazolását. Ez a magyar nyelvű roma képzés, nevelés-oktatás. Amikor ezt a térképet elkészítettem, azonnal eszembe jutott, és össze is hasonlítottam azzal a térképpel, amit kollégáim a múlt év végén a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű térségekről készítettek, és kiderült, hogy ez a két térkép fedi egymást. Itt csak arról van szó, hogy égetően fontos teendők vannak az oktatásirányításnak és mindenkinek, akinek a nemzetiségi kérdéshez köze van. Itt csak azokról az intézményekről van szó, ahol az alapító okiratban szerepel a roma nemzetiségi nevelés-oktatás, illetve ezek az intézmények papírforma szerint legalábbis vállalják ezt a feladatot. Hogy a valóságban mi van mögötte, arról majd fogok még beszélni, mert a tapasztalatok itt is mintha ellentmondának a számoknak. Itt van a horvát, a szlovák és a cigány nyelvű nemzetiségi oktatás területi elhelyezkedése, illetve a görög, román, ruszin, szlovén és szerb intézmények. Ennyit tudtam a statisztikáról megmutatni, ami tanulságos, és mindenképpen további gondolkodásra kényszerít bennünket.

Hogy hogyan is kezdődik egy nemzetiségi nevelés-oktatás, hogyan alakul egy nemzetiségi osztály, azt is jogszabályok írják elő számunkra. Legkevesebb 8 szülő kérelme esetén kell a fenntartónak erről gondoskodnia. Azt gondolom, hogy az a másfél év, ami eltelik a kérelemtől az indításig, hosszú. Mert a jogszabály alapján 8 szülő kéri ezt, mondjuk, ez év május 31-ig a fenntartó tudomására hozza, a fenntartó viszont ezt a tevékenységet majd a következő naptári évben kezdődő tanév elejére köteles megszervezni. Tehát május és a következő év szeptembere között viszonylag hosszú idő telik el, mire ez realizálódik. Ezt a napi munkámban látom problémának, mert aki elszánja magát, hogy a gyermekét nemzetiségi nevelésre adja, nem mindig van tisztában ezzel a hosszú átfutási idővel. A szülő kitölti a kérelmet, a fenntartó megteszi a szükséges intézkedéseket. Ha kiderül, és e tájban derül ki, hogy nincs meg a kellő létszám egy önálló osztály indulásához, akkor az adott országos nemzetiségi önkormányzat is megszervezheti a kiegészítő képzést, vagy ha ő sem tudja, akkor bizony az állami intézményfenntartó központ feladata ez.

Amikor elkövetkezik a beiratkozás, a szülő megerősíti kérelmét egy nyilatkozat kitöltésével, amely a tanulói jogviszony végéig érvényes abban az esetben, ha a szülő vagy a 14 éves kort elérő tanuló a szülőjével együtt ezt írásban nem vonja vissza. Ez ritkán szokott előfordulni. Tehát van már kérelmünk, van nyilatkozatunk, beiratkozott a kis huncut az általános iskolába, és akkor most a fenntartó feladata az, hogy az osztályt megszervezze. Itt a nemzetiségi nevelésben és oktatásban az a

könnyítés, ami azonban jelentős többletköltséggel jár, hogy az átlaglétszám túllépése esetén, ami jelen pillanatban általános iskolában 23 fő, akkor csoportbontással kell megszervezni a nemzetiségi tárgyak oktatását.

Ugyancsak a nemzetiségi neveléshez-oktatáshoz tartozó témakör, ami ma itt önök előtt újra szerepelni fog, a nemzetiségi tankönyvellátás, mert térítésmentesen kell ezeknek a tanulók rendelkezésére állniuk. De a jogszabály a tankönyvekről beszél, és a modern, már nem is merném modernnek mondani, de az elmúlt 30 év pedagógiájában a munkatankönyvek és a foglalkoztató füzetek túlsúlya mutatható ki, különösen az alsó tagozatos nevelésben. Akkor innentől kezdve minek számít egy munkatankönyv? Úgy gondolom, itt is előbb-utóbb pontosításra van szükség. Tehát vannak intézményeink, vannak tanulóink, akkor nézzük a következő személyi feltételt, a pedagógusok meglétét.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény határozottan előírja, melyek azok a képesítési feltételek, amelyeknek meg kell felelni ahhoz, hogy a nemzetiségi nevelésben és oktatásban részt lehessen venni. Nemzetiségi nyelvet oktathat a tantárgynak megfelelő szakos tanár, az alsó tagozaton nemzetiségi tanító. Az ötödik-tizenkettedik évfolyamon taníthat az is szaktárgyat, aki a tantárgynak megfelelő szakos tanári és a nevelés-oktatás nyelvének tanítására jogosító tanítói vagy tanári, vagy nyelvtanári szakképzettséggel rendelkezik. Átmeneti rendelkezésben még érvényben van a komplex középfokú állami nyelvvizsga. A másik neuralgikus pont szokott lenni, inkább HR-es kollégáim küzdenek ezzel, hogy ki jogosult a nemzetiségi pótléokra. Nemzetiségi pótléokra ugyanis az a pedagógus jogosult, aki állandó jelleggel a neveléssel-oktatással lekötött munkaidejének, ez 22-26 óra, legalább 50 százalékában használja a nemzetiségi nyelvet. Tehát nemzetiségi nyelven folytat nevelő-oktató munkát.

Ez a gyakorlatban, elsősorban az általános iskolában, és azért beszélek erről, mert leginkább ott van nemzetiségi nevelés-oktatás, azt jelenti, hogy egy tanítónak a 22 órájából legalább 11 órában kell nemzetiségi nyelven oktatnia-nevelnie. Ha azt mondjuk, hogy 5, illetve 4 a nemzetiségi anyanyelvi óra, egy a nemzetiségi népmismeret, akkor még egyáltalán nem értük el a nyelvpótléokra való jogosultságot, miközben a tanító nagyon fontos és nagyon értékes munkát végez. Ahogy a bevezetőben is említettem, a nemzetiségi anyanyelvet alapozza meg, ápolja, újratanítja. Szerencsésebb a helyzet, ha mondjuk csoportbontás van az osztályban, és mind a két csoportot az az egy személy tanítja. Hogy önök, akik talán nem az oktatásban dolgoznak, tisztában legyenek a pótlékkal, annak bruttó összege ma, 2015-ben 16 570 forint, illetve 19 323 forint közötti összeg. Ez attól függ, hogy főiskolai vagy egyetemi végzettsége van az adott pedagógusnak.

Az intézményvezetői megbízásban is fontos a nemzetiségi nevelés-oktatás aránya, egyáltalán az, hogy az intézményben van-e nemzetiségi nevelés és oktatás, mert ha van, akkor az intézményvezetői megbízás tekintetében a nemzetiségi önkormányzatnak egyetértési joga van. Abban az esetben, ha van és az ott tanulók legalább fele két nyelven – a nemzetiség nyelvén és magyarul – tanul, csak az kaphat intézményvezetői megbízást, aki egy nemzetiségi osztályban taníthat, azaz az előbb felsorolt képesítési feltételeknek megfelel. A nemzetiségi törvény a nemzetiségi köznevelési intézmény fogalmát egy picit másként határozza meg, mint ahogy az a nemzeti köznevelési törvényből levezethető lenne, mert itt 25 százalékos határ áll a fogalom meghatározásakor.

Most érkeztünk el a legneuralgikusabb ponthoz, a tárgyi feltételekhez. Ma Magyarországon az állami fenntartásban lévő köznevelési intézményeknek két típusuk van. A 3 ezer fő alatti településeken a törvény alapján az intézménynek nemcsak fenntartója, hanem működtetője is a Klebelsberg Intézményfenntartó

Központ, a 3 ezer fő feletti településeken pedig az önkormányzatok nyilatkozata alapján vagy az önkormányzat a működtető, vagy ha ezt a feladatot nem tudja vállalni, akkor ott is belép a KLIK. Folyamatos nehézséget jelent a KLIK működésében annak megállapítása, hogy melyek a működtetői feladatok. Nem egyszer elhangzik, hogy azért nincs fénymásoló papír az intézményben, mert nem adott a KLIK. A törvény idevonatkozó passzusát lehet így is, meg úgy is értelmezni, mert azt írja a jogszabály, hogy a működtető feladata az alapfeladat-ellátáshoz szükséges eszközök biztosítása, és leírja, hogy melyek azok az eszközök, amelyek az alapfeladat ellátásához szükségesek. A közeljövőben ezen a téren is pontosításra lesz szükség.

Hogy mi folyik az intézményben, milyen ott a nemzetiségi képzés, az mindenütt más és más, hiszen a pedagógiai program határozza meg, hogy az intézményben milyen a nevelő- és oktatómunka, a pedagógiai programot pedig a tantestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A fenntartónak akkor van ebbe beleszólása, ha az számára többletköltséget, többletkötelezettséget ír elő.

Engedjék meg, hogy itt megosszam önökkel egy tapasztalatomat. 2013. január 1-jén vette át a KLIK az intézmények fenntartását. Akkor a tankerületi igazgatók feladata volt az intézmények pedagógiai programjának áttekintése, és a KLIK az akkor életben lévő pedagógiai programokkal együtt vette át a kötelezettséget. Az azóta történt változásokban viszont – és ez az, ami sokszor nem egészen gördülékenyen folyik – minden esetben szükség lett volna arra, hogy mielőtt az intézményvezető egy újabb megállapodást köt például egy anyaországi másik iskolával, vagy bármely továbbképzésre egy külföldi útra, ami a nemzetiségi intézmények tekintetében elengedhetetlen – ezt azért el kell fogadnunk –, nem történt meg a tankerület felé a jelzés, illetve a tankerület részéről az ellenjegyzés, hanem csak akkor derült ki a dolog, amikor már ott állt a számla. A tankerület ezt nem tervezte be a költségvetésébe, de az intézmény a programon részt vett, és egy exlex állapot alakult ki, melyben előbb vagy utóbb nyilván fizetni kellett. Fontos lenne, hogy mi ezt kommunikáljuk a saját csatornáinkon, önök pedig a saját csatornáikon, hogy hogyan történik egy szerződéskötés vagy egy ellenjegyzés. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak koordináló szerepe van ebben a történetben, nyilvánvaló módon a jogszabályok betartásával és betartatásával együtt.

Még egyszer hangsúlyoznám, pedagógusként is úgy gondolom, hogy a fenntartás mellett a szakmai munka támogatása is elengedhetetlenül szükséges. Jó reménységgel tölt el bennünket a pedagógiai szakmai szolgáltatások újbóli felállása. Napokon belül egy nemzetiségi pedagógiai szakmai szolgáltató fogja megkezdeni a működését, amely kifejezetten szakmai támogatást fog nyújtani a nemzetiségi intézményeknek. Megnéztem a Pedakkred-felületet, amelyen a pedagógusok számára elérhető továbbképzések listája szerepel, és azt láttam, hogy tegnap összesen nyolc nemzetiségi továbbképzés volt a pedagógusok számára a felületen elérhető. Ezek közül négy a német nemzetiségi nevelés-oktatásban dolgozók számára, kettő roma típusú program, egy kétszintű érettségire felkészítő és egy a középiskolai tanárok számára. A felálló szakmai szolgáltatónak lesz majd a feladata, hogy ezt bővítse, csakúgy, mint a tanárképzés és a tanártovábbképzés motiválása annak érdekében, hogy minél több nemzetiségi pedagógus vegyen részt ilyen képzéseken.

Olvastam egy tanulmányt arról, hogy a nemzetiségi pedagógusképzés a 2000-es évek elején még viszonylag megfelelő számban képezte a nemzetiségi pedagógusokat, a cikk szerzője szerint azonban – és ezt én is aláírom – a bolognai képzésre való áttérés ellehetetlenítette ezt a feladatellátást. A tanárképzésben ez már megszűnt, de a tanárképzésben 2013 szeptemberétől résztvevők – akkor indult el újra az egységes tanárképzés – még nem jelentkeznek a munkaerőpiacon, úgyhogy egy pár

évig még a jelenlegi körülmények között folyik a munkavégzés. Nagyon kevés a roma óvónő-, illetve a cigány nyelvű tanárjelöltek száma. Ezen a területen továbbra is komoly pedagógushiányra kell számítani.

Itt szeretném elmondani, amire a térkép tanulmányozása során már utaltam: aggasztónak tartom azt a helyzetet – amelynek a gyökerén sokat gondolkoztam, és talán tudom is rá a választ –, hogy papíron nagyon sok olyan nemzetiségi nevelés-oktatást folytató intézményünk van, ahol a valóságban nincs nemzetiségi nevelés-oktatás. Ennek lehet egy teljesen hivatalos jogszabályi magyarázata, benne van az alapító okiratban, de mondjuk a teljes vertikumban, vagyis nyolc éve nincs jelentkező a képzésre. Ez még, azt gondolom, elfogadható magyarázat. Az azonban, amikor az intézmény arra hivatkozik, hogy nincs ember, akivel ezt a feladatot elláttassa, már problémát jelent, amire a KLIK sem gyógyír. De ez a mostani alkalom talán kezdete lehet egy közös gondolkodásnak. Hiszen, ha akár a nemzetiségi nevelést-oktatást vagy magát a nemzetiségi törvényt, vagy magát a köznevelési törvényt tekintjük, mindegyik a 2010-es évek elejére datálódik. A hatályba lépésük óta éppen annyi idő telt el, ami lehetővé teszi, hogy az ezekkel a jogszabályokkal aktívan dolgozó emberek már lássanak tendenciákat. Esetleg tapasztalnak inkohereenciát is a törvények között. Ehhez a munkához, hogy ezeket az egyébként rendkívül fontos és jó irányba ható jogszabályokat a napi működésben használhatóvá tegyünk, például az önök bizottsága az egyik fórum, amely ezt generálni tudja. Nyilvánvalóan az intézményfenntartó központ a saját csatornáin is megadja ezeket a jelzéseket, és így szívből remélem, hogy ezek a változások, ezek az apró finomítások meg fognak történni a jogszabályokban, és lesznek elhivatott emberek mind a jogszabályalkotásban, mind pedig a terepen. Mert a legfontosabb munka, lássuk be, mégis csak ott folyik az iskolákban. Köszönöm szépen a figyelmüket.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen Kovács-Vass Erzsébet tanügy-igazgatási referens asszonynak ezt a sokrétű tájékoztatót. Azt gondolom, hogy számunkra, de talán valamennyi szószóló számára is hasznos lett volna ennek végigkövetése több okból is. Ahogy referens asszony is elmondta, nekünk a törvények, a jogszabályok tekintetében a köznevelést, nemzetiségi oktatást-nevelést érintő kérdésekben most sok lehetőségünk van. Gyakorlatilag azt kell mondjam, hogy az elhangzottak szinte pontról pontra követték az általam összeállított kérdőív kérdéseit, amiket február elején küldtünk szét, és amelyről a szószóló kollégák megkapták az összesítőt. Ezt majd nyilván mások számára is elérhetővé fogjuk tenni.

Ennek a kérdőívnek is volt egy bizonyos statisztikai előzménye, ami alapvetően magára a nemzetiségre, az oktatási formára, a létszámadatokra vonatkozott, valamennyire a fenntartókra. A céloim elsődlegesen az volt, hogy azt lássuk világosan, amit az oktatásban részt vevő valamennyi kolléga lát, de koncentráltan talán még az egyes nemzetiségeknél sincsenek leírva ezek a kérdések. Hiszen az intézményekként is változnak a problémák. Az is céloim volt egyebek mellett, hogy ne csak a problémákról ejtsünk szót, hanem a, közkedvelt szóval élve, jó gyakorlat megismerése okán bizonyos intézményektől kapjunk olyan visszajelzéseket, amelyek adott esetben a többiek számára is hasznosítható fejlődési útvonalat mutatnak, illetve tesznek nyilvánvalóvá.

A válaszok tekintetében néhány dolgot szeretnék azért itt megismertetni a jelenlévőkkel is. Kicsit szomorúvá tett az a konkrét tény, hogy nem minden nemzetiségtől kaptunk válaszokat. Összesen 95 értékelhető válasz érkezett, egy lengyel és egy cigány nemzetiségi nevelést-oktatást végző intézmény válaszaiból sajnos nem tudtunk dolgozni, mert ezek hiányosak voltak, illetve egyáltalán nem

kaptunk választ a román, a szerb, az ukrán és a német nemzetiségtől. Nyilván az örményektől nem is vártunk. A német nemzetiség rögtön a kérdőív kiküldését követően jelezte, hogy nem akarnak ezzel foglalkozni. A többi, imént felsorolt nemzetiségtől semmilyen visszajelzés nem érkezett.

Azért mondom, hogy szomorú vagyok, és értetlenül állok a dolog előtt, mert ennek a kérdőívnek a kiküldésével kapcsolatban mi tavaly az alakuló ülésen hoztunk határozatot, valamennyien együtt. Hiszen ahhoz, hogy mi, szószólók megismerjük azt, hogy mi folyik a nemzetiségi köznevelés területén, valamilyen módon el kell jutnunk az intézményekhez. Tudom, hogy számos szervezet készít különböző méréseket, amelyekből nagyon sok minden lejön. Hiszen amit itt referens asszony bemutatott, az számunkra rendkívül hasznos információ, és a továbbiakban nyilván szeretnénk ennek segítségével is dolgozni. Keressük azokat a kapcsolatok, ahol a különböző felmerülő problémák megoldására találhatunk lehetőséget. De azokra a problémákra tudunk megoldást keresni, amelyekkel szembesülünk. Tehát ilyen szempontból, megmondom őszintén, kicsit több együttműködésre számítottam.

A kérdőívek vonatkozásában rákérdeztünk arra, hogy az intézmények hogyan tudnak együttműködni a fenntartó szervezetekkel. Általában az intézmények és a fenntartók viszonya tekintetében súlyos hiányosságok nem fogalmazódtak meg. Az elmúlt évek során felgyorsult az a folyamat, különösen az iskolák állami irányítás alá vonása idején, hogy a nemzetiségi nevelést és oktatást végző intézményeket nagy számban vették át a nemzetiségi önkormányzatok. Leginkább az országos önkormányzatokra jellemző ez, de vannak település önkormányzatok, amelyek intézményfenntartók lettek. A KLIK vonatkozásában egy-két anomáliát fogalmaztak meg, amire Kovács-Vass Erzsébet is utalt, konkrétan az eszközellátásra. Azért látjuk, hogy valóban nagyon gyakran olyan dolog van a háttérben, hogy az eljárás folyamatát nem tudják jól követni, valamilyen jogszabályt rosszul értelmeztek, adott esetben természetesen előfordulhat, hogy valamelyik tankerület vezetősége dolgozik lassan. Ezt kényetlenek vagyunk belátni.

Ami súlyos problémaként fogalmazódott meg több válaszadónál, hogy nagyon gyakran kérnek adatokat, sokszor ismételt adatokat. És nem is önmagában az adatszolgáltatás kényszerével van a válaszadóknak problémájuk, hanem azzal, hogy az erre biztosított határidő 24 vagy 48 óra, de jobb lett volna, ha már tegnap délben megkapják. *(Kovács-Vass Erzsébet: De nem a nemzetiségi neveléssel-oktatással kapcsolatos adatokat.)* Általában igaz ez. De most egy kicsit összemosódik, hogy a KLIK fenntartásában vannak nem tisztán nemzetiségi intézmények. A nyelvoktató iskolatípusok általában olyan magyar iskolák, amelyekben nemzetiségi nevelés és oktatás is folyik. A profiljukban ez természetesen kiemelkedő elem, de az adatszolgáltatás az iskola egészére vonatkozik, ezért ők ezt ugyanígy jelentették meg.

A másik, ami megint az intézményfenntartóval kapcsolatos kérdés: tanügyigazgatási referens asszony is utalt rá, hogy a kiegészítő tevékenységeket folytató nemzetiségi iskolákban – és ezek számosan vannak, ezt valamennyien tudjuk, akik bármilyen okból nemzetiségi intézményekben dolgoztunk vagy azokkal máig is együttműködünk – a nemzetiségi oktatás és nevelés nem kizárólag abban a 45 percben folyik, amelyben szlovén, német vagy ruszin nyelvi órát, vagy abban az órában, amikor népmeserét órát tart a tanár, hanem gyakorlatilag az egész iskola együtt lélegzik azzal a tudattal, hogy az adott iskola nemzetiségi. Ez az együttlélegzés éppen abban nyilvánul meg, hogy rendkívül sok kiegészítő tevékenységet folytatnak a nemzetiségi iskolák, amiket szakköri keretben, „szerelemből” végeznek a nemzetiségi önzonosságtudatukat még rendkívül élénken és intenzíven megélő kollégák.

De azt is tudjuk, hogy a tanári pálya – annak ellenére, hogy a pedagógusok elismertsége az utóbbi időben lényegesen javult – még mindig óriási leterheltséget

jelent a tanárok számára, ráadásul ha megnézzük, hogy egy tanárnak a feladata ellátásához mennyi időt kell az iskola falain belül eltöltenie, azt látjuk, hogy – kimondva vagy kimondatlanul – a kötelező óraszámok is emelkedtek. És a tanár nyilván ott tölti az ideje nagy részét. Én tavaly április végéig tanítottam, és nekem sem okozott gondot bent maradni az iskolában, én mindig reggeltől estig az iskolában voltam, pont a kiegészítő tevékenységek miatt, viszont ezek a kiegészítő tevékenységek nemcsak a tanári munkabérben, hanem más kiadásokban is jelentkeznek, amelyek finanszírozását a kollégák a jelen helyzetben nem érzik megoldottnak. Referens asszony erre is utalt, amikor megemlítette, hogy az ebből fakadóan megjelenő igényeket meg kell fogalmazni, és a költségvetés tervezésénél ezt a tankerületek számára is jelezni kell, hogy a szerződés-kötések megoldhatók legyenek.

Ez most egy új cipő, amiben mindenki jár, hiszen 2013 óta valamennyien a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ kijelölt cipőjében járunk, és az új helyzetet mindenki tanulja. Gyakran tapasztaljuk – ennek a felmérésnek a mutatói is utalnak rá –, hogy a jogszabályokat sokan nem helyesen értelmezik vagy félreértelmezik. Számtalanszor előfordul, hogy sokan a saját intézményük nemzetiségi oktatást végző típusának a besorolásában is bizonytalanok. Ez különösen ott fordul elő, ahol az új igazgató teljesen magyar közegből érkezett, és nem igazán ismeri a nemzetiségi oktatást érintő oktatási formákat, illetve azt, hogy azok mit takarnak. Ilyenkor általában a nemzetiségi nevelők szoktak segíteni, és a statisztikai adatok megküldésénél ezt vagy figyelembe veszik, vagy nem. Erre is több helyütt van utalás.

Alapvetően ezek a legjelentősebb nehézségek. Néhány intézmény észrevételezte, hogy egy nemzetiségi rendezvény, egy kulturális program anyagi támogatását nem biztosítja a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. Az is megfogalmazódott, hogy azok a települési önkormányzatok, amelyeknek az intézmény már nem az iskolája, nem partnerek. De ez egy másik kérdés, ám ez is megérne egy „misét”. Ilyen problémák azonban nemcsak a fenntartó, működtető eltérő voltából adódóan jelentkeznek. Ha a települési önkormányzat nem működtető, akkor bizony a krétához hasonlóan minden más egyébnél is úgy érzi, hogy nem az övé az iskola. Ezt azért nem értem, mert egy iskola és annak a gyerekei mindig ahhoz a környezethez tartoznak, ahonnan a gyerekek jönnek, ahol az iskolaépület áll. De sajnos ez is megfogalmazódott.

Nyilvánvalóan nekünk is fontos szerepünk lesz abban, hogy megkeressük azokat a lehetőségeket, amelyek az intézményfenntartó részéről egy-egy nemzetiségi program támogatását lehetővé teszik. Itt arra is gondolok, hogy az intézményfenntartó akár a helyi tankerületek révén felhívja a nemzetiségi intézmények figyelmét azokra a pályázati lehetőségekre, amiket aztán a tankerület részéről egy egyetértő vagy támogató nyilatkozattal meg lehet erősíteni, illetve ezek formai háttérét, a megoldási lehetőségeket közösen kell megkeresnünk. Összességében elmondható, hogy elég sok intézmény kikerülte ezt a kérdést, csak a válaszadók egy része foglalkozott vele.

Talán még a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ-hoz tartozik a tankerületi nemzetiségi referensek kérdése is. Van, ahol ez már létezik, de van olyan is, ahol még nem. Én sem vagyok eléggé tájékozott a tekintetben, hogy vannak-e a megyei vagy a járási tankerületeknél olyan emberek, akiknek ez külön feladata lenne. Mindenesetre kétségtelen, hogy egy-egy ilyen személy megjelenése, különösen ott, ahol nagy számban vannak jelen nemzetiségi intézmények, nagyon hasznos lenne számunkra.

A válaszadók a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézményekkel kapcsolatban leginkább pozitív véleményeket fogalmaztak meg. Ez természetesen abból is fakad, hogy a nemzetiségi önkormányzatok valamilyen szintig a

gyermeküknek tekintik a nevelési-oktatási intézményeket, és mivel a legtöbb esetben itt is új jelenségről van szó, sokkal jobban odafigyelnek rájuk, és annak érdekében, hogy jól csinálják az intézményfenntartást, minden tekintetben igyekeznek megfelelően eljárni.

Egyre több intézmény kerül nemzetiségi önkormányzati fenntartásba. Érdekes lenne ezek tapasztalatairól egy külön tanácskozást, adott esetben egy albizottsági ülést tartani, és átbeszélni a pozitív tapasztalatokat. Biztos vagyok benne, hogy az intézményfenntartók, valamint a nemzetiségi nevelést-oktatást végző intézmények kapcsolatában mi is fontos szerepet töltünk be. Kérem is szószóló kollégáimat, hogy ebben aktívan vegyenek részt.

Ahogy referens asszony is említette – most nem bocsátkoznék ismétlésekbe –, a pedagógusellátottság több sebből vérzik. A legtöbb válaszadó arról számolt be, hogy nincs megfelelő számú nemzetiségi tanár, és hogy a pedagógusképzés terén is nehézségek mutatkoznak. A nemzetiségi nevelés 10-15 évvel ezelőttig viszonylag rugalmasan működött, ma viszont már egyre több a nehézség. Mindezekre a válasz egyrészt a bolognai rendszer bevezetése a pedagógusképzésben. A régi rendszer visszaállítása, illetve azok a programok, amelyek a felsőoktatási intézményekben a nemzetiségi tanárképzés területén megjelentek, sok esetben nem ismertek a továbbtanulók számára. Egy újabb feladat megismertetni a középiskolásokkal ezeket a lehetőségeket. Sürgősen lépünk kell a nemzetiségi pedagógusellátottság javítása érdekében, együtt a nemzetiségi önkormányzatokkal, mint intézményfenntartókkal, és természetesen a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal is.

Ugyanez vonatkozik a pedagógiai szakmai szolgáltatások igénybevételére. A továbbképzések viszonylag kis számúak Magyarország területén belül. Én nem tudok a többi nemzetiség nevében nyilatkozni, de például a szlovén nemzetiség számára az anyaország számos továbbképzést szervez, és mi ezekkel mindig élünk is. De biztos, hogy pont azért, mert alapvetően a nemzetiségi nevelés és oktatás szabályozása a magyar törvényeknek és a nemzetiségi nevelés alapelveinek megfelelően történik, szükség lenne arra, hogy egyrészt ezeket az iránymutatásokat, akár a nemzetiségi nevelés alapelveit, a kerettantervekkel kapcsolatos tudnivalókat a törvények egymással való harmonizációjában jelentkező hiányosságokat ismerjék a pedagógusok, ezért továbbképzésekre is szükség lenne.

Sokan kérik nemzetiségi pedagógus konferenciák szervezését. Ez egy jó ötlet, ilyen hajdan volt, ahol nyilván nem valamennyi pedagógus részvételével, de intézményenként delegált tagokkal többek között pont az ilyen törvényi háttérrel való megismerkedést, a nemzetiségi pedagógusok lehetőségeivel való ismerkedést biztosítani lehetne. Javaslom tanügy-igazgatási referens asszonynak, hogy esetleg az intézményfenntartó központ gondolkodjon egy ilyen lehetőségben, és együttműködve az országos nemzetiségi önkormányzatokkal, lehetőség szerint a KLIK átszervezése vagy legalábbis a következő tanév indulása előtt vagy indulásának elején egy hasonló rendezvényen ezt a hiányosságot pótoljuk.

További kérdésem volt a helyi tantervek erőssége, betartásuk nehézségei. Nagyon sok érdekes válasz érkezett, egészen onnan elkezdve, hogy soknak tartják például a központi tantervek követelményeit, amire annak idején, miután több tanterv kidolgozója is voltam, azt mondtam, hogy a helyi tanterveket a központi tantervekhez kell igazítani, és nyilván helyileg lehet a maximumból a realizálható elemeket meghagyni.

Sokan észrevételezik, hogy sok az öt nyelvi óra, mert oktatásszervezésileg nehézséget okoz. Ugye, a tanulók heti össz óraszámának van egy limitje. Ezt a nemzetiségi iskolákban általában túllépi egy-egy gyerek. Osztályfőnökként volt olyan kilencedikes tanulóm a középiskolában, akinek 42 órája volt egy héten. Mi 40 órás

munkahétről beszélünk. Ez lehetetlenség. Ő már beleesett abba a körbe, akinek 5 kötelező testnevelés órája volt, 6 nemzetiségi órája a nemzetiségi népismerettel együtt, szakközépiskoláról beszélek, ahol szakmai gyakorlat is volt, ugyan csak kevés óraszámban, de ez már a kilencedikben megjelent. Ott megpróbáltunk olyan lehetőséget keresni, hogy mivel a nemzetiségi néptáncsoportban is szerepelt, azt elismertük, focizott, azt elismertük, és így a testnevelés órák alól tudtuk felmentetni, hogy a 40 óra alá menjen. Ez egyébként is rengeteg. Tehát ezt tudni kell, hogy 40 órától még a felnőttek is elfáradnak. Így 50 fölött 4 évvel már különösen. Valamikor nyilván én is többet bírtam, de nem szabad a gyerekeket ennek kitenni.

Több intézmény olyan megoldásokra tett javaslatot, hogy a negyediktől nyolcadikig bevezetendő idegen nyelv rovasára tanulhassák a nemzetiségi nyelvet. Ezt magyarázza, hogy azok a szülők, akik választhatnának, azt mondják, hogy tanuljon kisebb óraszámban idegen nyelvet, és ez nem a nemzetiségi nyelv, ekkor viszont tanulókat veszítünk. És azt tudnunk kell, hogy pillanatnyilag ott tartunk, hogy a nemzetiségi nevelési intézményekben zajló oktatás és nevelés a mi jövőnk. Lehet, hogy ez alól a német nemzetiség kivétel, de azt mondom, mindenki már ezzel kell hogy szembesüljön. Ugyanis az iskolák jelentései alapján is az a tapasztalat, hogy a gyerekek egyre kevesebbet hoznak a családi házból. Nekünk, akik a pedagógiával, az oktatási-nevelési intézményekkel valamilyen szinten foglalkozunk, egy olyan generációt kell most nevelnünk, amelyik aztán újra neveli a saját gyerekeit, és a nemzetiségi önazonosság tudatát már a családi házban is átörökíti. Szerencsére természetesen nem minden családnál igaz ez, de egyre nagyobb számban. Óriási tehát a nemzetiségi oktató és nevelő munkát folytató intézményeknek a nemzetiség részéről rájuk ruházott felelőssége. Ehhez viszont akkor jobban elvárják, hogy ennek a folyamatnak minden résztvevője segítőleg forduljon irányába.

A roma intézményeknél, illetve cigány nyelvet oktató intézményeknél jelentkezett olyan igény, hogy taníthassák a szakiskolákban is a nemzetiségi népismeretet a szabadság terhére. Nem tudom, hogy ezt miért nem lehet megvalósítani. Azt hiszem, erre minden további nélkül engedélye lehet az iskolának. Ez szervezési kérdés. Megint ott tartunk, hogy sokszor a jogszabályok nem ismerete okoz adott esetben anomáliákat.

Aztán egy sarkalatos kérdés, ami viszont már a 2. napirendi ponthoz kapcsolódik, a tankönyvkérdés. Akkor én ezt a kérdőívet azzal fogom lezárni, hogy ajánlom a kollégáim figyelmébe az összefoglalónak azt a részét, hogy mit várnak az intézmények a Köznevelési és kulturális albizottságtól. Sok esetben ez az összefoglaló már érinti a bizottságunkat, illetve a szószólói intézmény egész rendszerét. Ez mintegy 6 oldalas anyag, és a következtetések viszonylag röviden összefoglalják azokat a kérdéseket, amelyeket én itt megfogalmaztam.

Nagy szeretettel átadok egy, a szakértő kollégám által bekötött példányt ebből az anyagból referens asszonynak. Természetesen ez nem egy egzakt, mindenre kiterjedő, részleteket feltüntető tanulmány, inkább egy munkaanyag, de sok értékes információt szolgáltat.

Szeretném megkérdezni szószóló kollégáimat, hogy van-e hozzáfűznivalójuk, kérdésük az ügyel kapcsolatban. Giricz Veronika ruszin szószólónak adom meg a szót.

GIRICZ VERA ruszin nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót. Én is üdvözlöm vendégeinket és a kollégáimat. Csak egy kis pontosítást szeretnék tenni. Az örményeknek és az ukránoknak nincs oktatásuk. (*Kissné Köles Erika: Igen, ezt tudom.*) Tehát ők nyilván ezért nem válaszoltak ezekre a kérdésekre, mert nem voltak ebben érdekeltek. A mi múcsnyi beszámolómat most küldik másodsor, valahol

elkallódott. Nem tudom, hol. Pedig ők az elsők között küldték. Tehát ott a ruszin adatok nem igazán felelnek meg a valóságnak, mert az 5 fős komlóskai iskola az adatok egyik fő mutatója. Holott Múcsonyban 37 tanulónk van. Most küldik a következő válaszokat e-mailben, úgyhogy majd ki lehet egészíteni, mert számunkra ez fontos. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm szépen Giricz Vera kolléganőnek a kiegészítést. Sajnos, a múcsonyi kérdőívre adott válasz valahol tényleg elveszett. Én mondtam rosszul, mert nem ők nem küldték meg, hanem nem jutott el hozzám. De köszönjük szépen a kiegészítést, ki fogjuk javítani természetesen.

Most pedig alelnök úrnak adom át a szót. Tessék parancsolni!

HEPP MIHÁLY horvát nemzetiségi szószóló, az albizottság alelnöke: Tisztelettel köszöntöm vendégeinket és a bizottság tagjait. Nagyon örültem, amikor elnök asszony felvetette ezt a kérdést, és amikor megláttam a kérdőívet. Én nagy jelentőséget tulajdonítok annak, hogy minden nemzetiség képben legyen az anyanyelven oktató, az anyanyelvvel foglalkozó intézményei hogylétével. A nagyobb nemzetiségek országos önkormányzatai ezt szinte évente megteszik, ezért ott kisebb a gond. Mindenesetre kicsit furcsának tartom, hogy többen nem reagáltak a dologra, vagy nem akartak reagálni. Ezért ennek a jelentésnek egy pár foga hiányzik, ennek ellenére egy nagyon értékes anyagnak tartom. S ha a KLIK elolvassa, valószínűleg ő is annak fogja tartani. Az anyagból – amit nagy örömmel olvastam – az látszik, hogy elnök asszonynak igazi pedagógusvéna van. Tizenkét évig én magam is középiskolai tanár voltam, majd nyolc évig iskolafenntartó, mint az Országos Horvát Önkormányzat elnöke, így aztán ismerem ezeket az anomáliákat.

A KLIK megalakulásakor egyrészt sírtunk, másrészt neveltünk. Köztudomású, hogy a magyarországi nemzetiségi közösségek többsége vidéken él, és a kis lélekszámú falvakban alacsony a natalitás, ezért nehéz ott iskolát fenntartani, de akár még nyolc gyereket is összetoborozni. És azt is tudjuk, hogy ha a nemzetiségi gyerekeknek a szomszéd falu magyar iskolájába kell járniuk, ott bármilyen jó is az anyanyelvű pedagógus, már csorbát szenved az anyanyelv oktatása, mert azt ott nagyon nehéz megoldani.

Én a KLIK-kel kapcsolatban megfogalmaznék pozitívumokat is, kérdéseket is és megjegyzéseket is, amiket a pedagógusokkal való beszélgetések során az elmúlt években, de a legutóbbi időkben is hallottam. Nemrég szétküldtük az iskolákba ezeket a kérdőíveket. No de az iskoláknak rengeteg a dolguk, a KLIK-től kezdve mindenki nyaggatja őket, és akkor még mi is elküldtük ezeket a kérdőíveket. Azt hiszem, ennek a bizottságnak ezzel az anyaggal kapcsolatban inkább az lenne a dolga, hogy a törvényalkotót és az ezzel foglalkozó szerveket informálja és arra ösztönözze, hogy másképp foglalkozzanak a nemzetiségek iskoláival.

Szeretném elmondani, hogy a KLIK a megalakulása után elég sántán állt neki a dolognak, nem kis részben azért, mert nem voltak olyan szakemberei, akik a nemzetiségi területhez értenének. Több alkalommal megkerestük a KLIK-et – Aranka asszonyt és másokat is –, hogy jöjjenek el a továbbképzésekre, mondják el a véleményüket, de nem jöttek el. Több évig nem jöttek el, és ezt tételesen tudom bizonyítani. Minden nemzetiség megpróbálja maga megoldani a továbbképzéseket, a horvátok is. Horvátországban is rendeznek továbbképzéseket, és maga az Országos Horvát Önkormányzat évente több továbbképzést tart, egyet a saját objektumában az Adriai-tenger partján, amelyen általában negyven-ötven pedagógus vesz részt.

A nemzetiségek több éve gondolkodnak azon, hogy mi lenne a megoldás. Véleményünk szerint nem feltétlenül szerencsés a tankerületek beosztása.

Tudomásom szerint a KLIK-ben egy hölgy foglalkozik a horvátokkal, illetve a szlávokkal, a nevére nem emlékszem, csak arra, hogy lengyel hangzású a neve.

A politikai elit azóta kezdi észrevenni, hogy itt nemcsak magyar anyanyelvű emberek élnek, amióta mi a parlamentben vagyunk. De a KLIK még mindig nem eszmélt fel, hogy Magyarországon vannak olyan iskolák, amelyekbe nemcsak magyar anyanyelvű diákok járnak, és ebből adódnak a problémák. Az tény, hogy a KLIK nagyon sok iskolát megmentett. Sok olyan kisiskolát tart fenn, amelyeket a magyarországi nemzetiségi közösségek egyszerűen nem tudnának fenntartani. Egy hatvan-hetven fős iskola (*Giricz Vera: Vagy 11 fős!*) egyszerűen fenntarthatatlan, és nem hiszem, hogy a miniszter úr közoktatási megállapodást kötne velük és kihúzná őket a csávából. Ezért el kell ismerni, hogy a KLIK tevékenységének egy bizonyos része nagyon is áldásos.

Nagy örömmel olvastam a tegnapi Dunántúli Naplóban, hogy a KLIK átszervezés alatt van, az viszont meglepett, hogy a miniszter úrtól kéri Hanesz József felmentését. A KLIK tevékenységében az a legkérdésesebb pont, hogy hogyan finanszírozza a nemzetiségi intézményeket. Nekem mindig is az volt a véleményem, és ennek hangot is adtam: a KLIK-et azért alakította meg valaki, hogy bizonyítsa, a magyarországi nemzetiségek pazarló módon költik, szinte herdálják a magyar adófizetők pénzét.

Amint elnök asszony is mondta, a nemzetiségi anyanyelvi képzés egy teljesen külön dolog, ami sajnós – vagy szerencsére? – többbe kerül, mint egy átlagos iskola finanszírozása. Gondoljunk például a bevásárlásokra! Van, hogy nem tudnak WC-papírt venni. Bár azt örömmel olvastam, hogy kincstári kártyát fognak kapni, mert az tényleg nem megoldás, hogy ha elfogy a WC-papír, akkor írnak egy levelet, amire két hét múlva megkapják a választ, hogy nem vehettek, mert nincs rá pénz. Nem tudom, hogy addig milyen megoldást alkalmaznak!

Azt is olvastam, több milliárd forintot költ a magyar állam arra, hogy ha egy magyar oktatási intézmény diákjai meglátogatnak egy határon túli magyar iskolát, akkor fizetik az útiköltséget és egyebeket. De ha a magyarországi nemzetiségek elmennek anyanyelvi képzésre az anyaországba, az ő útiköltségüket nem fizeti ki senki. Ezt mindenki saját zsebből finanszírozza. Azért nagyon fontos az, hogy anyaországi kapcsolatokkal rendelkezzen egy iskola, vagy a gyerekeik csere folytán elmehessenek az anyaországba, mert minek tanulná valaki az anyanyelvét, ha az anyanyelvén sehol nem tud megszólalni, legfeljebb otthon, ha a szülők vagy esetleg a nagyszülők beszélik azt. Az identitástudat, az anyanyelv ápolása, az élőnyelv ismerete abszolút módon elengedhetetlen.

A tankönyvekről nem akarok külön beszélni, mert arról még szó lesz. Azért szeretném elmondani, hogy a pedagógusok ma már használhatnak anyaországi tankönyveket is, ez nincs kizárva. Régebben ez nem így volt. És kötelező olvasmányok is vannak anyanyelven.

De visszatérve a tankerületekre: a magyarországi nemzetiségeknek volt egy elvetemült terve, hogy mi lenne akkor, ha minden nemzetiségnek volna egy országos tankerülete. Tehát ha volna a németeknek is meg a horvátoknak is tankerülete, akiknek pedig csak kevés iskolájuk van, azok tagolódnak be az adott területen lévő megyei, illetve járási tankerületekbe.

Örömmel hallottam itt a beszámolóban, hogy a szakszolgálat hamarosan feláll. Ennek nagyon megittuk a levét, hogy megszűntek ezek a felügyelők. Ugye, ha a felügyelő elment az iskolába, akkor a pedagógus fölkötötte a nadrágot, és jobban készült. Nem lehetett olyat tenni, hogy az iskola feladatellátási kötelezettségébe tartozik az anyanyelv oktatása, csak éppen nincs diák, viszont a fejkvótát fölvtették. Vannak ilyen anomáliák, nem kell azért mindig másra dobálni a sarat. Néha a

nemzetiségekkel is gond van. Magam mindig ezen az állásponton voltam, hogy nekünk ez nagyon fontos.

Végezetül, hogy ne húzzam az időt, nagyon megköszönöm, nagyon nagy munkát tetszett végezni. Megköszönném, ha ez nem titkos anyag, márpedig nem gondolom, hogy az, ha megkaphatnánk ezeket a táblázatokat itt, a bizottságban, és akkor mi egymás között szétszétjük. Mert nagyon jó lenne, hiszen nagyjából mindenki tudja a saját maga területén, hogy mi hol van. Látom, hogy a német és a horvát, ami számomra a legfontosabb, területi elrendezésben szerepel. Ezt jó lenne hasznosítani. A pedagógus-továbbképzés ügyében pedig kapcsolódnék elnök asszonyhoz, hogy jó lenne, ha néha a KLIK szervezne pedagógus-továbbképzéseket, mert „sajnos” nincs olyan sok nemzetiségi pedagógus van, aki ne férne el egy kicsit nagyobb teremben. Azt hiszem, ez is motiválná őket. Ugye, azt mondjuk, hogy most már van pedagógus-életpályamodell, jobb a fizetésük, de ettől függetlenül a pedagógusok társadalmi elismertsége elég alacsony.

És nem beszéltünk még egy dologról. Délután nekem egy Zala megyei óvodába kellene mennem, ahová sajnos nem tudok elmenni, de megfelelően helyettesítenek majd. Ott egy kis létszámú faluban egy 12 fős óvoda van, aminek a finanszírozását egyszerűen nem tudják megoldani, mert elvinné a költségvetés 96 százalékát, ha jól emlékszem a polgármester úr levelére. Ilyenekkel is kellene foglalkozni. Tudjuk, hogy a helyi önkormányzat feladata az óvoda fenntartása, de ha iskolát akarunk, akkor óvoda is kell hozzá, mert nem lehet mindjárt a bölcsődéből egyetemre menni. Nagyon szépen köszönöm, és szívesen forgatnám az anyagot, ha megkaphánám lefűzve. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen Hepp Mihály horvát szószólónak, albizottságunk alelnökének a kiegészítést. Most ezt a nemzetiségi közneveléssel kapcsolatos témát berekeszthetem, hiszen valamennyien látjuk, hogy számtalan olyan kérdés van a köztudatban és közöttünk is, amelyek megválaszolása részben a mi dolgunk is és nyilván a szaktárcaé, az államtitkárságoké, a KLIK vezetőségé. Nézzünk bizakodva a KLIK átszervezésére. Miután most már közvetítettük, hogy a köznevelésben a nemzetiségi oktatás és nevelés terén is vannak közös dolgaink, azt szeretném kérni referens asszonytól, hogy maradjon ez a kapcsolatunk élő. A kollégáimat pedig arra kérem, biztassák a nemzetiségi önkormányzatokat és a nemzetiségi intézményeket, hogy a problémákkal gyorsan és lehetőség szerint minél precízebben keressenek minket, hogy a megoldásokért mi tudjunk lépni. Köszönöm szépen.

Áttérnénk a 2. napirendi pontra, ha nincs senkinek semmi hozzáfűznivalója. (*Kovács-Vass Erzsébet jelentkezik.*) Megadom akkor egy pár percre a szót referens asszonynak.

KOVÁCS-VASS ERZSÉBET tanügy-igazgatási referens (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ): Köszönöm szépen. Azért gondolom fontosnak, hogy még szót kaphassak, és köszönöm szépen, hogy ez megtörténhet, mert alelnök úr azt mondta, hogy sántán állt a KLIK a dologhoz. Azért gondolom, hogy ez a mondat jól van így, nem mintha a sánta emberhez nagyon pozitív kép kötődne, hanem kapcsolódik ahhoz a képhez, ahogy én szoktam magamnak vagy beszélgetésekben megfogalmazni az oktatást.

Az oktatás ugyanis egy vízen járó dolog, ezért nincs lába, tehát ha kivetik a szárazföldre, sánta lesz. Az oktatás, úgy gondolom, egy uszály, amely nem úgy kanyarodik, ahogy egy motorkerékpár, ahol kiteszem a kezem, hopp, ott a kereszteződés, befordultam, és már irányban is vagyok. Az oktatásban végbe menő változások, irányváltások minimum a vertikumot vagy annak legalább a felét jelentik,

ha a felmenő rendszert megfelezve értjük, azaz adott esetben 4-8 évet. Az, amikor a parancsnok, mondjuk, a Magyar Országgyűlés kiadja a parancsot, hogy kanyarodunk, mire uszály a maga tehetetlenségében, a nagy tömegével együtt kanyarodik, és az uszály végére ez a parancs elérkezik, és ott a legutolsó matróz is tudja, hogy most kanyarodni fogunk, és arra fogunk haladni, addig bizony eltelhet egy kis idő. Ennek az időnek vagyunk mi most a megszenvedői. Nagyon jó, ha türelmetlenek vagyunk e tekintetben, de azt gondolom, ezt látnunk kell.

A finanszírozással kapcsolatban pedig, ahogy ezt az alapvető jogok biztosának egyik levelére is válaszoltuk, az állami fenntartó számára nem elérhető a kiegészítő normatíva. Tehát az állami intézményfenntartó úgy tudja a nemzetiségi feladatokat teljesíteni, hogy az ő számára, és most bocsássanak meg a régebbi szóhasználatért, nincs pántlikázott, elkülönített, külön soron megjelenő összeg. Ez egyben az oktatásra fordítandó. Tehát, ha itt hozzáadunk, akkor ott elveszünk. Ezért nagyon nehéz és kényes ez a helyzet. A régebbi finanszírozás, amit nem kívánok vissza, hiszen ma egyrészt, erre alelnök úr is utalt, ez a rendkívül sok, arányaiban talán túlzóan sok nemzetiségi intézmény annak köszönhetően szerepel a rendszerben, mert az volt az önkormányzatok gondolkodásában, minden rossz szándék nélkül, hogy tegyük bele már azt a nemzetiségi képzést, mert jár érte a fejkvóta. Ezek bizony benne maradtak az alapító okiratokban, miközben ma már nem beszélhetünk elkülönülő nemzetiségi finanszírozásról, ami nehezzé teszi például a költségvetés megvalósítását, a programok finanszírozását, ami nélkülözhetetlen, vagy akár a nemzetiségi nyelvpótlékot. És sorolhatnám mindazt, amiről itt közösen beszéltünk. Köszönöm még egyszer a lehetőséget, hogy ezt elmondhattam.

Tájékoztatás a nemzetiségi tankönyvellátás jelenlegi helyzetéről és a jövőben várható változásokról

ELNÖK: Köszönjük szépen referens asszonynak a kiegészítését.

Folytatjuk a 2. napirendi ponttal, amit én nem engedtem levenni napirendről. Tudniillik egy érdekes dolog történt, és ezt szeretném megosztani a jelenlévőkkel. Kollégám megkereste a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. titkárságát, illetve az ügyvezető úr titkárságát, és örömmel vették a megkeresést, ígervén, hogy Tóczik úr el fog jönni az albizottsági ülésünkre. Most felolvasnám a levelet, amit tegnapelőtt kaptam.

„Tisztelt Elnök Asszony! Köszönöm a felkérést, ami meglepetésként ért, hiszen velem eddig senki nem egyeztetett ez ügyben.” Mármint a nemzetiségi tankönyvellátás ügyében, ez a levélből nem derül ki. „A Könyvtárellátó Nonprofit Kft., a KELLO a tankönyvek ellátása tekintetében rendelkezik felhatalmazással, illetve illetékességgel. A nemzetiségi tankönyveket a KELLO ugyanabban a rendszerben kezeli, mint az egyéb, a tankönyvjegyzékben szereplő tankönyveket, így nincs ennek értelmében a rendelés vagy a szállítás megkülönböztetve.”

De nem folytatom. Igazából az a lényeg, hogy nem tud jelen lenni. De azért a kiegészítést mégiscsak felolvasom: „A tevékenységünket meghaladó illetékesség lehetséges hiánya miatt javasoltam a köznevelésért felelős államtitkárság felé, hogy a minisztérium megfelelő szakembereinek delegálásával tegyen eleget a felkérésben szereplő téma megvitatására.”

Valamennyien tudjuk, hogy ma miniszteri meghallgatások vannak és mindenki elfoglalt. Kaptam még egy levelet dr. Werner Petra parlamenti titkártól, aki a következőket írta: „A köznevelésért felelős államtitkárság kérésére fordulok a bizottsághoz, hogy legyenek kedvesek egy következő ülés napirendjére tűzni Tóczik Zsolt ügyvezető igazgató (Könyvtárellátó Nonprofit Kft.) tájékoztatását a tankönyvellátást illetően. A holnapi nap – tegnap jött a levél – folyamán az államtitkárság kapacitásának nagy része miniszter úr meghallgatásához kötődik. Az

államtitkárság részéről Bicskei Edit nemzetiségi és esélyegyenlőségi referens asszony vesz részt megfigyelőként az albizottsági ülésen.” Valamint köszönik a megértésünket és az együttműködésünket.

Megmondom őszintén, a mi célunk alapvetően a Könyvtárellátóval kapcsolatban tényleg az volt, hogy a megrendelések és a kiszállítások ügyében, valamint a nemzetiségi tankönyvek rendelésének az egyszerűsítése érdekében tudjunk egyeztetni. De nekünk a tankönyvekkel kapcsolatban van egy további kérdésünk is, ami a taneszközfejlesztés témakörébe tartozik, és további tankönyvek írásával, iratásával, az ehhez szükséges különböző pályázati lehetőségek biztosításával kapcsolatos. Az egyes nemzetiségek nyilván különböző gondokkal küszködnek a tankönyvügyben, de Tóczik urat most konkrétan azért kértük fel egy tájékoztatóra, hogy az intézményeink felé jelezni tudjuk, könnyebbedik-e a nemzetiségi tankönyvek rendelése, illetve hogy időben megkapják-e a tankönyveket. Az imént félberekasztalt értékelésből a tankönyvellátásra vonatkozó fejezetet áttettük ebbe a napirendbe.

Nagyon sok intézménynél komoly problémát jelent, hogy a könyvek nem érkeznek meg időben. Mondok egy szélsőséges esetet. Az egyik intézmény azt írta, hogy a kérdőív megjelenését megelőző két nappal kaptak még könyveket, de nem kapták meg az összes igényelt példányszámot. Az is komoly gondot jelent, hogy nem tudnak tanári példányt rendelni. A nemzetiségi tankönyvek ingyenessége is belejátszik ebbe a nehézségbe. Már korábban is többen jelezték, hogy a nemzetiségi tankönyvek ingyenességét a járási tankerületek nem tudták kezelni, és későn kapta meg a kifizető. Aztán olyan problémák is felmerültek, hogy már régen mindent leszámoltak, el kellett számolniuk, de a tankönyvek még mindig nem érkeztek meg.

Tehát ilyen céllal hívtuk meg a Tankönyvellátó ügyvezető igazgatóját az albizottság ülésére, de maga a Magyarországi nemzetiségek bizottsága is tervezett egy ilyen meghallgatást. Én még nem mondtam le arról, hogy ezt a tájékoztatót a jövőben megkérjük. Ma sajnálatos módon csak a problémák megismétlése hangozhatott el. Egy olyan szóbeli választ is kaptam, hogy a KELLO-nál folyik a kiküldött nyomtatványok átdolgozása, és az ügyvezető igazgató úr két hét múlva hitelesebb és pontosabb információkkal tud szolgálni. Ha ez így van, az azt hiszem, nekünk előny. Az más kérdés, hogy a tankönyvrendelések miatt nekünk minél előbb egy újabb bizottsági ülést kell összehívunk.

Kérdezem a bizottság tagjait, illetve vendégeinket, hogy ebben a témában kíván-e valaki kérdezni vagy bármit elmondani. Alelnök úr jelzi, hogy Horváth Csaba úr szeretne szólni. Kérdezem az albizottság tagjait, hozzájárulnak-e ahhoz, hogy hallgassuk meg Horváth Csaba ügyvezető igazgató urat. *(Szavazás.)* A bizottság egyhangúlag úgy döntött, hogy meg kívánja hallgatni Horváth Csaba urat. Parancsoljon!

HORVÁTH CSABA ügyvezető igazgató (Croatica Kiadó): Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Szószóló Urak! Köszönöm a lehetőséget. Nagy érdeklődéssel jöttem erre a meghallgatásra, hiszen én is reménykedtem abban, hogy új információkat fogunk kapni. Sajnálom, hogy erre nem került sor. Ennek ellenére hadd jelezzek néhány olyan problémakört, amit a következő meghallgatáson jó lenne napirendre tűzni és kérdésként megfogalmazni.

A legfontosabb – amit már tavaly is jeleztem, amikor meghallgatást kértem a bizottságtól, de úgy tudom, a mai napig sem oldódott meg –: a tankönyvrendelés alapvető problémája a nemzetiségi tankönyvek esetében, hogy a tankönyvrendelő felület nem kezeli önálló részben a nemzetiségi tankönyveket. Ez főleg a roma tankönyvek esetében okoz problémát – akkor hoztam is néhány számot –, és ha nem is darabszámra pontosan, de azért néhány számmal tudnám ezt jellemezni. A

rendeléskor a nemzetiségi tankönyveket a 12 ezer forintos szociális támogatásban kezeli a számítógépes program. Nyilvánvaló, hogy azok az iskolák, ahol sok olyan gyerek van, akiknek szükségük van erre a szociális támogatásra, egyszerűen lemondanak a nemzetiségi tankönyvekről. Három számot mondok. A 2012-13-as tanévben 6 ezer roma népismeret tankönyvet rendeltek, a 2013-14-es tanévben 5500-at, az elmúlt évben pedig 80 darabot. Nagyon örültem annak a statisztikai számnak, hogy több mint 56 ezer gyerek vesz részt a roma oktatásban. De kérdezem, hogy tankönyvek nélkül hogy tudják elvégezni az iskolát. A válasz mindenhol az volt, hogy vagy a fenntartó nem engedte megrendelni ezeket a tankönyveket, vagy pedig az igazgató nem járult hozzá ahhoz, hogy megrendeljék. Azt azért tudni kell, hogy a központi költségvetés minden évben átutalja a KELLO-nak a nemzetiségi tankönyvek után járó támogatást. A következő kérdésem az, hogy amennyiben nem kerül elköltésre a nemzetiségi tankönyvek támogatása, akkor ez a pénz hova, milyen célra kerül felhasználásra. Ezért is kérem a bizottságot, hogy ha lehetséges, továbbítsák ezt a kérést a KELLO felé. Két évvel ezelőtt személyesen jártam Arany László igazgató úrnál egy másik könyvkiadóval közösen, akkor jeleztem neki ezt a problémát, de nem történt erre reakció. Ez az egyik alapvető probléma.

A másik: a 2013-14-es tanévben a törvény még lehetővé tette, hogy a kis példányszámú tankönyvek esetében a KELLO szerződhet a kiadókkal a terjesztés ügyében. Ezt a szerződést akkor megkötötték velünk, az elmúlt évben viszont már nem kötötték meg velünk ezt a szerződést. Elég sok jelzés érkezett hozzánk ebben az ügyben, melyek lényege az volt, hogy nem készültek el időre. Mondok egy nagyon egyszerű példát. Januárban kaptunk egy levelet a KELLO-tól, hogy vegyük át azokat a tankönyveket, amelyeket az iskolák visszaküldtek. Majd két hét múlva jött egy másik levél, ha majdnem darabszámra ugyanazokat a könyveket szállítsuk el a központi raktárba. De kérdezem én, melyik iskola rendel márciusban tankönyveket. Ezek a tankönyvek vélhetően adminisztrációs hiba folytán nem kerültek kiszállításra.

A KELLO-nak rendelkezésre áll az a lehetőség, hogy a kis példányszámú tankönyvekre kössön szerződést a kiadókkal. Mi eddig is megoldottuk, és ezután is meg fogjuk oldani, hogy időben, szeptemberben ott legyenek a tankönyvek. Nehezen tudom elképzelni azt, hogy ha egy szlovén nemzetiségi iskolában hét elsőosztályos gyerek van, oda a több millió tankönyvet tartalmazó raktárból kivisznek hét darab szlovén könyvet, mert hiába van számítógépes nyilvántartás, nem biztos, hogy fizikailag meg tudják találni és le tudják szállítani. Nekünk viszont nem okozna problémát hét darab könyvet postai úton vagy másképpen eljuttatni az iskolába.

Ennyit szeretném volna röviden elmondani. A részünkről ez a legfontosabb dolog, ami a tankönyvrendeléseket illeti. Nyilvánvalóan van még rengeteg olyan terület, amiről érdemes volna beszélgetni, de pont ez most aktuális kérdés, hiszen nemsokára lehetőség lesz az iskoláknak tankönyvrendelés benyújtására, úgyhogy talán még nem késő ez ügyben valamit tenni, hogy legalább szeptemberben az iskolákban legyenek a tankönyvek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Sajnos az idő rettenetesen sürget minket, hiszen nekünk 12 órakor miniszteri meghallgatásunk lesz. Annyit tudok ígérni, hogy megszövegezek egy levelet a KELLO-nak, amit a kollégákkal ismertetve és jóváhagyatva el is fogok hozzá juttatni. Ezeket az itt felmerült az intézményektől érkező kérdéseket fogom belefoglalni, és esetleg akkor referens asszonynak is küldök ebből egy példányt, hogy a fenntartó is lássa, hogy milyen tankönyvproblémákkal küzdünk. Mást most sajnos ez ügyben nem tudunk tenni. Köszönöm szépen.

Tájékoztató a „Közös égbolt alatt” – Magyarországi nemzetiségek II. országos találkozójának programtervezetéről és célkitűzéseiről

További kérdés esetleg ezzel a témával kapcsolatban? *(Nincs jelentkező.)*
Amennyiben nincs, akkor a 3. napirendi pontra térünk át. Kérem meghívott előadóinkat, Török József polgármester urat, Ceglédbercel polgármesterét, hogy tájékoztatóját legyen szíves megtartani. Köszönöm szépen.

TÖRÖK JÓZSEF polgármester (Ceglédbercel Község Önkormányzata): Nagyon szépen köszönöm. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottsági Tagok! Tisztelt Jelenlévők! Ceglédbercel közösségének üdvözlét hozom önöknek, és nagy tisztelettel köszönöm, hogy a bizottság számára tájékoztatást adhatok a „Közös égbolt alatt” rendezvénnyel kapcsolatban, amelynek egyéves múltja van. A bizottság részére készítettünk egy írásos előterjesztést, illetve a bizottsági ülés előtt a tavalyi évről készítettünk egy mikronnyi összefoglalót, amit ez év februárjában már Ceglédbercelen egy közös értekezlet kapcsán több szószóval és nemzetiségi önkormányzati képviselővel értékelhettünk. Illetve kaptunk egy felhatalmazást már a februári értekezleten, hogy ha a tavalyi sikeresnek mondható rendezvény kapcsán Ceglédbercel közössége vállalná, időben elkezdve, a rendezvény újbóli szervezését, akkor egy erősebb lendületet véve szeptember 4-5-én újra Ceglédbercel adna helyet a „Közös égbolt alatt” – Magyarországi nemzetiségek II. országos találkozójának.

A rendezvény megszületéséhez Ceglédbercel képviselőtestületének döntése kellett. Ezzel 2013-ban indultunk el, akkor lehetőség nyílt vidékfejlesztési pályázaton keresztül egy térségen átnyúló program kialakítására, megvalósítására. Ezt tavaly júniusban, a rendezvény előtt három hónappal egy pozitív döntés meglátította. Az akkori elnökkel, szószóval, akik közül most is jelen vannak néhányan, elindultunk azon az úton, hogy a magyarországi nemzetiségekkel – azokkal a problémákkal együtt, amelyekről szó volt itt is, a napirendeken keresztül -, valamiféleképpen egy asztalnál ülve eljussunk egy olyan eredményig, ami bebizonyítja azt, hogy Közép-Európában, Magyarországon egy nemzeten belül ez a 13 nemzetiség, amelyik ezt a színes égboltot alkotja, nevezzük így, a problémáival, kultúrájának megmutatásával, gasztronómiájával hogyan tudja magát egységesen képviselni. Ez volt a szándék, hogy ezt 2014-ben, az első rendezvényen bemutassuk.

Az idei rendezvény sem lenne másképp, mint az előző évi. Természetesen előtte egy tartalmas konferencia lenne. Látjuk és érezzük, hogy vannak közös feladataink és közös problémáink, amelyek egy nagy kerekasztalnál esetlegesen tovább élénkíthetőek, és a megoldások is megszülehetnek a következő költségvetési évben, egy következő évi törvényjavaslat előkészítésében. Mi, ceglédberceliek, hiszen mi is nemzetiségi önkormányzatot működtetünk, nemzetiségi az óvodánk, nemzetiségi az iskolánk, tudjuk, hogy ezzel mennyi feladat jár. Tudjuk, hogy mekkora felelősség a működtetése, mekkora felelősség az óvoda működtetése. Aelnök úr kifejezése a legjobb, bölcsődésből nem lesz rögtön egyetemista, tehát ezeket a lépéseket végig meg kell tenni, és a nemzetiségi identitás, a tudat otthonról nagyon picikét érkezik. Tehát ezt az intézményeinken keresztül kell átadni.

De nem elkanyarodva a „Közös égbolt alatt” rendezvénytől, hiszen mindig az idő és a pénz a legkevesebb, a fő célunk megvalósítani az idei rendezvényt is szeptember 4-5-én. Szeptember 4-én, hasonlóan a tavalyihoz, egy konferenciát szeretnénk szervezni, és itt szeretnénk kérni a bizottság, illetve a jelenlévők segítségét a konferencia témájának meghatározásában. Az emlékeztetőben, amit megküldtünk a februári értekezletünkről, már kirajzolódott egy tárgyalandó napirend, de lehet ezt a témakört bővíteni, lehet a konferenciát egy délelőtti kezdéssel indítani, és megfelelő,

tartalmas szünet után biztosítani a délutáni folytatást. Ez lenne egy olyan szakmai fórum, ahol nemcsak a nemzetiségi szószólók, országos elnökök vagy nemzetiségi önkormányzati elnökök, hanem a képviselők, pedagógusok, kultúrával, gasztronómiával foglalkozó nemzetiségi érdekeltek is részt vehetnek. Hiszen, aki a tavalyi rendezvényünkön jelen volt, láthatta, hogy a megrendezésre szánt művelődési ház alkalmas 200-250 fő befogadására is, tehát egy tartalmas, megalapozott konferencia és egy szakmai értekezlet megtartására is alkalmas.

A második napon már a kultúrát és a gasztronómiát, illetve azokat az értékeket kívánjuk bemutatni a nagyközönség és egymás számára is, amelyeket a nemzetiségek ápolnak. Tehát a második nap egy kulturális részt mutatna be. A két nap kapcsán, mivel tavaly elsőként Ceglédbercel mutatkozott be ezen a rendezvényen, a februári értekezleten kértem, elhangzott egy olyan javaslatom, hogy minden évben, ha lehetőségünk lesz a szervezésre, és megfelelő források állnak majd rendelkezésre, egy nemzetiség legyen a házigazda. Mi adjuk a helyszínt, de legyen egy házigazdája. A konferencia után nagyon sikeres volt a gálaműsor, ami a ceglédberceli svábság kultúráját mutatta be. Úgy gondoljuk, ha az idei rendezvényen lesz olyan nemzetiségi önkormányzat, amelyik ezt felvállalná, akkor mi a szervezés előkészítésében, a kultúracsoport odautaztatásában, a gála utáni gasztronómiai rész bemutatásában tehetségünket, helyiségeinket rendelkezésre bocsátanánk a rendezvény keretén belül.

Tehát egy váltóbotot szeretnénk minden évben átadni, és ha hosszú távon gondolkodunk, márpedig merjünk hosszú távon gondolkodni, akkor elméletileg az idei rendezvényen kívül még 11 évig egy folyamatos, tartalmas konferenciát és kulturális fesztivált tudunk létrehozni. Meggyőződésem, hogy ennek ilyen időtávtávlatban olyan szakmai elismertsége is lehet, olyan példát tud bemutatni Európán belül, hogy a 13 nemzetiség együtt keresi azt az utat, hogy honnan hová tud eljutni, mit szeretne létrehozni. A nemzeti egység összekovácsolása és erősítése a fő célja az elképzelésünknek.

Azt is tudnunk kell, és tudjuk is, hogy nekünk, tizenhármunknak mindig azt kell keresnünk közösen a magyar nemzetben belül, ami összeköt bennünket, és soha nem azt, ami szétválaszt. Ha ezen az úton indulunk el, akkor meggyőződésem, hogy ha a magyarországi nemzetiségek második országos találkozóját megcsináljuk és ismételten bizonyítunk, s nemcsak magunknak, hanem Magyarországon belül mindenkinek, akkor el fogjuk érni azt, amit a magyarországi 13 nemzetiség a szószólóin és a nemzetiségi képviselőin keresztül megálmodik: egy nagy egységet és egy közös utat.

Mindig azt szoktam mondani, hogy egyedül nem megy. A bemutatkozó szlogenünk is erről szól. Engedjék meg nekem, hogy ezt egy kicsit megváltoztassam. Ha közösséget kovácsolok, mindig azt mondom, hogy egy ember ösvényt tapos, de ennyien már utat is építünk. S mindenki tudja, hogy az ösvényen meddig lehet eljutni, az úton pedig milyen gyorsan és milyen erővel. Ezért merészeltém kérni mindenkitől, aki segített, hogy itt a bizottság előtt elmondhassam a gondolataimat, megoszthassam a tapasztalataimat és bemutathassam azt, amit az előző évben elértünk. Ezt mindenkinek tisztelettel köszönöm.

Szeretnénk egy elvi támogatást kapni a bizottság részéről, hogy jó úton járunk. Szeretnénk a bizottság segítségét kérni, mert határidők vannak és emberek vagyunk. Ha nincs határidő, akkor elfogy előlünk az út, és nem jutunk el oda, amit célul tűztünk ki magunk elé. A nemzetiségi önkormányzatunkon keresztül a kis csapatunk elkezd bombázni a nemzetiségi önkormányzatokat, főleg az országos elnököket, de nem azért, mert az elnök urakat vagy a szószólókat bosszantani akarjuk, hanem azért, hogy együtt éljük meg ennek a rendezvénynek az újbóli sikerét. Szeretnénk tudni,

hogy fellépő csoportokkal részt kívánnak-e venni a rendezvényen, s ha igen, hogyan és miképpen.

Májusban el kellene indítanunk a rendezvény médiakampányát. Ha országos lefedettséget szeretnénk elérni, szükség van mindenki segítségére, legyen az a legkisebb településen a nemzetiségi önkormányzat elnöke, vagy a legnagyobb fórumon egy szószóló. Felkérjük a helyi, térségi televíziókat, de remélem, hogy ismételten el fogunk jutni a Magyar Televízióig is, hogy segítse ezt a munkánkat, közvetítse a rendezvény, illetve a konferencia szakmaiságát, és azt, hogy Magyarországon nemcsak csabai kolbászfesztivált vagy szolnoki gulyásfesztivált lehet jól csinálni, hanem 13 nemzetiség bevonásával jól meg lehet rendezni egy nemzetiségi kulturális fesztivált, amely kimondottan a kulturális részre, a hagyományok és a gasztronómiai szokások bemutatására koncentrálna.

Tehát egy határozati támogatásért jöttem. Mozgató motorja szeretnénk maradni ennek a rendezvénynek. Ceglédbercel egy 4300 lelkes település, 1600 ingatlannal, sváb identitással, némi szlovák betelepüléssel és természetesen magyar családokkal. Egyedül nem tudjuk felvállalni ennek a rendezvénynek a forrásbiztosítását. Azt reméljük, hogy a bizottságban vagy az itt ülők között van olyan, aki segít a források előteremtésében vagy egy jó pályázat megírásában, esetleg lehetősége van a bizottságnak bizonyos források mozgatására. A szigorú elszámolás elvével én mindig egyetértettem, mindig kötelességemnek tartottam, hogy ha valakitől valamit kaptam, azzal korrektül számoljak el. Tehát legyen olyan nyitottság a pénzügyi elszámolásban is, mint az a nyitott szív, amivel ma ideérkeztem.

Ceglédbercel sokáig motorja kíván lenni ennek a rendezvény-sorozatnak, amelynek a nevét is levédettük abból a megfontolásból, hogy ezt a nevet a nemzetiségeken kívül más ne használhassa. A „közös égbolt” azt takarja, hogy van egy közös célunk, és van egy közös egünk, amely alatt hosszú évszázadok óta együtt élünk. De mint tudjuk, a motorhoz energia kell, az energiához pedig pénz. Ceglédbercel önkormányzatának képviselőtestülete az ez évi költségvetésében a rendezvény indításához 3 millió forintot elkülönített. A tavalyi rendezvényt a Vidékfejlesztési Hivatal forrásából százszázalékosan finanszíroztuk, majd az elszámolás után a forrásainkat visszakaptuk. A munkát a Ceglédberceli Iskoláért Alapítvány és az önkormányzat közösen végezte. A pályázati forrásból a kétnapos rendezvényre 20,3 millió forintot használtunk fel. Az idén is hasonló költségvetéssel készülünk, de már azzal a rutinnal és tapasztalattal, amit kis csapatommal együtt a tavalyi évben megszereztünk.

Még egy gondolatot engedjen meg nekem a bizottság. A képviselő-testület, de egész Ceglédbercel közössége szívesen vállalja azt, hogy továbbviszi ezt a nemzetiségi ügyet. De azt is tudni kell, hogy a magyarországi svábság '45-től mit szenvedett, hogyan élte át a meghurcoltatás és a kitelepítés időszakát. Azért is mertük ezt felvállalni, mert van bennünk egy jó adag dac, akarat és tartás, amivel el tudjuk érni, hogy ez a kezdeményezés az Európai Unión belül előbb-utóbb – pontos évet nem merek mondani – példaértékű lesz. Akinek ma Európában nincs nemzetisége, belátható időn belül annak is lesz. Ez szent meggyőződésem! Az, amit mi elindítottunk és az, hogy Magyarországon szószólók meg szervezett önkormányzatok vannak, példa is lehet. Miért ne lehetnénk egyszer mi, pici magyarok az itt lévő nemzetiségekkel együtt példa a nagy, hatalmas Európa számára?

Ez ügyben kérem a tisztelt jelenlévők segítségét és támogatását. Amennyiben kérdés merül fel az elhangzottakkal kapcsolatban, nagyon szívesen válaszolok azokra. Ha pedig a későbbiek során lehetőséget kapunk írásban vagy személyesen beszámolni a rendezvény állásáról, készséggel állok rendelkezésükre. Tisztelettel köszönöm a türelmüket és hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy az albizottság tagjai közül van-e valakinek kérdése. *(Nincs jelentkező.)*

Közben mi már összedugtuk a fejünket. A Köznevelési és kulturális albizottság természetesen minden olyan kezdeményezés elvi támogatója, amely a nemzetiségek létéért folyó küzdelemben valamilyen szerepet játszhat. Tetszik nekünk a kezdeményezés, tavaly is többen jelen voltunk a ceglédberceli rendezvényen. De minden további lépést úgy tudunk közvetíteni, hogy be fogok számolni a Magyarországi nemzetiségek bizottsága előtt az ön által ismertettekről, ahol egy határozati szintű megerősítést is kérhetünk. Azt viszont tudni kell, hogy a döntés a nemzetiségi önkormányzatok kezében van, hiszen ez a dolog pénzbe kerül. Nekik költségvetési évük van, és kérdés, hogy ki hogyan tud a költségvetési főösszegeivel lavírozni. Egy jó tanácsot azért szeretnék mondani: a rendezvény előtt, még októberben vagy novemberben, mielőtt a pályázatok kiírásra kerülnek, el kellene juttatni egy ezzel kapcsolatos információt az önkormányzatokhoz, hogy pályázni tudjanak arra, hogy részt vesznek ezen a ceglédberceli rendezvényen, amihez útiköltségre és minden egyébre szükségük van. Köszönöm szépen.

TÖRÖK JÓZSEF polgármester (Ceglédbercel Község Önkormányzata): Én is köszönöm. Mondhatok még egy mondatot, elnök asszony?

ELNÖK: Tessék parancsolni!

TÖRÖK JÓZSEF polgármester (Ceglédbercel Község Önkormányzata): A források mindig a pályázati lehetőségben rejlenek. A tavalyi évben sajnos nem jelentek meg ilyen források, akkor nem volt olyan szerencsénk, mint 2013-ban. Ha a tavalyi év novemberében ez megjelent volna, akkor lehet, hogy azt mondhatnám, források állnak rendelkezésünkre. Azért is kérem, hogy ha valakinek van bármilyen pályázati lehetősége, hiszen mi is nyitott szemmel járunk, és próbáljuk a rendezvény költségeit úgy összeállítani, hogy a részt vevő nemzetiségi önkormányzatok útiköltségeihez, fellépési költségeihez ezen a pályázaton keresztül forrásokat tudjunk biztosítani. Azért is fontos számunkra az albizottság és a bizottság esetleg támogatása, mert szeretnénk a gazdasági élet szereplőit is magunk mellé állítani. Mert ha ma elindulnánk a gazdasági élet szereplőivel egy rövidebb vagy hosszabb távú együttműködéssel, akkor lehet, hogy a 2016-os rendezvényre már lehet egy kis pénzmagunk, amivel bátrabban indulunk el a szervezésben, és bátrabban kezdjük el úgy a szervezést, hogy látunk valami pénzügyi hátteret.

Én ma jelen pillanatban Ceglédbercel költségvetésének egyetlenegy sorát látom, és azt is tudom és érzem, hogy ez az egy sor a hárommilliójával hová tud bennünket eljuttatni. Köszönöm szépen még egyszer a lehetőséget, és természetesen minden olyan segítséget nagy tisztelettel megköszönök, ami bárki részéről érkezik bizottsági vagy nemzetiségi önkormányzati részéről. Nagyon szépen köszönöm, elnök asszony, a türelmét.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az ígéretemnek megfelelően természetesen a bizottságunkat tájékoztatni fogom az ön által elmondottakról. Javaslom, hogy az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetségét tessék mielőbb felkeresni. Ennek elnöke a szlovák önkormányzat elnöke, Racskó Erzsébet asszony, és ha nekik ülésük lesz, célszerű ott ezt a tervet ismertetni és az ő támogatásukat is megszerezni. Köszönöm szépen.

TÖRÖK JÓZSEF polgármester (Ceglédbercel Község Önkormányzata): Én köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ezzel a 3. napirendi pontot lezárom.

Egyebek

A 4. napirendi pontunk az Egyebek címet viseli. Kérdezem szószólótársaimat, hogy van-e valakinek kérdése, elmondanivalója. *(Nincs jelentkező.)*

Az ülés berekesztése

Amennyiben nincs, nagy tisztelettel megköszönöm kedves vendégeink részvételét, mindenki türelmét. Nem terveztük ilyen hosszúra, de ennyire sok feladatunk van. Köszönöm szépen. További szép napot és jó munkát kívánok mindenkinek.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 13 perc)

Kissné Köles Erika
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Soós Ferenc és Csoknyay Edit